

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
minden vasárnap

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K
Egyes szám ára 20 fillér

Fel a fáklyával!

Általánosan elterjedt nézet, hogy a huszadik században a szociális kérdés lesz az emberiség kérdése, mert a munkásosztály mozgalma ma már nemcsak a nyugati közművelődés körét, Európát és Amerikát, hanem a többi világrészeket is, különösen a keresztény műveltség határain túleső ázsiai kultúrnépeket belevonta érdekeinek körébe.

Tagadhatatlan történeti tény, hogy a főnnálló jogrendszerben mindig hatalmi érdekek érvényesülnek és hogy polgárosodásunk eddigi fejlődésében a kevés hatalmasok érdekeinek biztosítása széles néprétegek kárával járt. A szociális kérdés megoldása azonban aligha kívánja azt, hogy a mult állapotok ferdesége helyett, mely szerint műveltség és vagyon egyaránt kevés ember kezében összpontosult, ezentul a nemzeti élet egységének és közérdeknek szempontjából épp a műveltség megszerzésével minden egyes ember gazdasági és hatalmi érvényesülésének feltételeit is megszerezhesse.

A nagy történelmi átalakulások —

mindenike külön is tanuskodik erről — sohasem történtek, még ha anyagi érdekek állottak is előtérben, egyedül a tömegek utján; a sarkalló ösztön, az összetartó kapocs, a kitűzött cél mindig eszményi volt s ezzel nyerték meg a vezető elmék a népesség nagy rétegének segítségét. Osztály érdekek harcza az emberi visszavonás örök alapja, az elégedetlenség mindenkor szétrobbanthatott volna minden fennálló intézményt, ha azon szétrobbantó izgalmak mögött nem rejlenének magasabb ideálok, melyek az intézményeknek nem rombolására, hanem átalakítására sarkallanak s így a fejlődés folytonosságának megőrzésére utalnak. A mult idők és a jelenkor közt abban van a főkülömbőség, hogy az ideálok, melyek az emberi törekvést, az önzés szűk korlátai fölé emelik, ma már nem egyes különvált körök, rendek és osztályok, felekezetek és pártok lelkének szólanak, hanem általánosabban minden emberi szív és elme hurjain visszahangoznak és inkább egységre, mint szétválásra, inkább összetartásra, mint visszavonásra buzdítanak. A modern állam feladatai közt ezért lépett előtérbe az a törekvés, hogy

még a tankötelezettség erőszakolásával is valamennyi polgárnak gondolkodásban és érzésben oly alapnevelést biztosítson, mely őket szellemileg és erkölcsileg egymáshoz közelíti és a nemzeti lelkület egységében összeforrasztja.

Kétségtelen ugyan, hogy azt a különbséget, mely a művelt embert a műveletlentől elválasztja s ebből a tekintetből is a társadalmat is erősen széttagolja, egykönnyen nem lehet kiküszöbölni és a jövőben is csak lassan-lassan lehet apasztani, de épp oly kétségtelen, hogy a műveltség közössége, ha nem is teljes egyenlősége, jóval könnyebben és igazabban megközelíthető, mind amit a socialista és kommunista tanok a gazdaság kiegyenlítése és a vagyon megosztása és közössége körül elérni óhajtanak.

A széles néprétegeket a maguk érdeke is meggyőzi s józan része látja is, hogy az anyagi javak birtokát és élvezését nem lehet egyenlővé tenni a gazdasági gyarapodás és fejlődés kára nélkül. Viszont azonban annak semmi sem állja útját, hogy a szellemi és erkölcsi élet terén, megszűnjék a különbség gazdag és szegény

TÁRCA.

A szeretet diadala.

K. Keller Lőrinc.

IX.

A remekmű.

Keöry egyedül volt dolgozó szobájában. Épen imént tette le ecsetjét, hogy kis pihenőt tartson. Utóvégre is kifárad az ember. Leült az asztalhoz, melyen nyilvános pályafutásának első dícsősége állt: az a kép, mely Ilkát mint virágszedő leánykát, mint az erdő királynőjét ábrázolta s mellyel a most kitűzött pályázatok közül a másodikra akar pályázni. — Lelke visszált a multba. Abba a kis erdei falucskába, ahol ő boldog ifjúkorát töltötte. Visszagondolt arra a pillanatra, mikor ő azt a kis erdei tisztást, melyet a leáldozó nap sugara elötte oly vonzónak feltűntettek, lefestve munkájába volt elmerülve, arra a meglepő megindulásra, arra a zavaros meghatottságra, melyet akkor érzett, mikor munkájáról felpillantva meglátta Ilkát, azt a szép virágszedő leánykát, a ki őt észre sem véve, mintha most is egymagában volna, gyermekded örömmel szedegette a nyíló erdei virágokat. Ujra át vonultak bensejében azok az érzelmek, melyek e pár perc hatása alatt szívében fejüket felütötték, ahol azelőtt csak néma ábrándok tanyáztak. Ujra élvezni vélte annak a zavarának a hatását, amit előidézett, amikor a gyanútlan leány elé lépve felkérte, hogy lefesthesse őt, mint e gyönyörű hely királynőjét, — amit azonban csak magában gondolt, — azt a boldogító megnyugvást,

mikor a leány igenlő válaszát hallotta. Mintha most is ott volna az állvány előtt s festene — — nézné az előtte ülő gyönyörű jelenést. — Aztán naponkint találkoztak. — — Egyre bizalmasabbak lettek, egyre rokonszenvesebbeknek tűntek fel egymás szemében, míg végre, amikor — — oh mily jól esik most is visszagondolni azokra a szavakra, amiket egykor felhevülésében mondott, ép a mily jól esett akkor szívét kiönteni, feltárni az előtt, a kit oly igazán, oly nemesen s oly egyszerűen, de mélyen szeretett. — — Szinte most is érzi azt a boldog tudatot, azt az édes zsihongást tagjaiban, ha arra gondol, hogy Ilka szótlanul levette kebléről az oda tűzött rózsát s neki adta. — — Vajjon mit jelenthetett ez akkor? — — Még most sem tudja igazán, bár merné már gondolni, amint akkor is sejtette, hogy a Viszonszeretet jelenti, mely ő benne is ugyanoly igaz, ugyanoly őszinte, nagy és mély, mint benne.

De lehet, hogy még mást is jelent! — — Már sokszor akarta megkérdezni, de mindeddig még nem történt meg; most azonban elhatározta, hogy ha ma bejön a felesége, megfogja kérdezni — —

— Ime ez az én első nyilvános képem története, — gondolta magában Keöry, — mely kép az én mostani helyzetemnek s későbbi helyzetem-megértésének kulcsa, alapja. — — Aztán tovább gondolkodott erről, észre sem véve, hogy rohamosan halad az idő, s ma kell neki megkezdeni az első pályadíjra szánt munkát. — — Egymás után jutottak eszébe a lefolyt időknek emlékei. — Mikor Ilka szerelme tudatában, arról külsőleg is meggyőződve megjelenik

Markosék házában, hogy Ilkát nőül kérje, most is még élénken visszaemlékezik arra a nyugtalanságra, ami akkor tanyát ütött szívében, midőn Markosék házából ki lón utasítva, arra a szorongó félelem s remegés közt váltakozó kételkedő perceire, mintha most újra átelné azokat, amikor sokáig nem látta Ilkát s nem tudta, hogy mi történt vele. Felelevenedik benne újra az az öröm, mely akkor ismét visszaköltözött a szívébe, amikor Ilka öt tartós, örök szerelméről biztosította. — — Aztán eszébe jutnak azok a küzdelmek, melyeket Ilkának apjával vívnia kellett ő érte, az ő érdekében — — s az apa még mindig makacs marad — — Megújul lelkében ama borzadalmas éjnek rémes képe, mikor a természeti elemek vad harcában végre egymáséi lettek örökre. — — — — Aztán következett a boldog együttélés édes korszaka, a meglegedettség s nyugalmas családi élet örömteljes gyönyöre, a mit élveznie szerencsés. — — Minden — — minden újra elvonult szeméi előtt; a multnak teljes emléke, annak a képnek a láttára, mely ott asztalán áll s melynek szemléletében mélyen elmerülve mélézik — —

Ilka már jó ideje benn volt a dolgozó szobájában, de mivel Imruska még úgy sem volt ott, azért csendesen megállt a festő mögött, aki az ő bejövételét észre sem vette, s látva, hogy az az asztalon álló képet nézi, anélkül hogy zavarná, néma szemlélője maradt férje merengésének.

Egyszerre csak átkarolja férjét s kezeivel eltakarja annak szeméit — — s mint a kis gyermek kérdezi: találd el, kicsoda!

— Most már semmi sem eltalálni — nevetett a férj, — de hiszen amúgy is

között, hogy az emberi elmének felhalmozódott nagy tőkéje, tényleg valamennyiünk közös öröksége legyen, melyből valakit kizárni jogfosztás; s azért kötelessége államnak és társadalomnak, hogy a részeselet benne elérhetővé tegye mindenki számára. Azt hiszem, hogy az alsóbb néprétegek elégedetlensége épp műveletlenség, alapul s a tudatlanságból táplálkozik és nő nagyra azoknak a befolyása, akik a gazdasági egyenlőtlenség igazságtalanságát hangoztatva, forrongást szítanak, és az osztályharcot újja-élesztik.

Hazánkban még nagyobb szükség van a műveltségnek mint kiegyenlítő és egységesítő társadalmi tényezőnek emelésére és terjesztésére, mint bármely más nyugati államban, mert nálunk a társadalmi szétagoltság jóval nagyobb, mint bárhol, nemcsak szellemi, hanem gazdasági téren is.

A jó tanügyi és gazdasági politikának ebből a tényleges helyzetből kell kiindulnia, tehát magyarnak kell lennie. A nyugati kultúra vívmányai csak annyiban és olyképpen érvényesíthetők nálunk, amennyiben ameddig az általános nemzetközi műveltségen kívül a magyar nemzet egységes törekvéseit szolgálják képesek.

A társadalmi tudományok művelői különösen két módon vélik elérhetőnek a művelt és műveletlenek között való kiegyenlítő közeledést: először azzal, hogy az általános műveltség anyagából a szerintük szükségtelen vagy haszontalan alkotórészt kiküszöbölni akarják; és másodsor azzal, hogy az ily módon megrostált és egyszerűsített művelődési anyag közvetítésére szolgáló intézményeket javítják és szélesítik.

Mi, akik a művelődés fejlődésének történeti alapján állunk, nem fogadhatjuk el az ajánlott radikális megoldást, hanem célravezetőbbnek véljük, ha a modern állam követelményeihez

eléggé simuló tanügyi szervezetünk mellett gondoskodunk oly intézmények létesítéséről, amelyek lehetővé teszik, hogy mindenki, aki iskolai képzettségének hiányát pótolni avagy azt kiegészíteni, vagy felrissíteni akarja, azt felnőtt korában is megtehesse és versenyképessé váljék a többi a műveltség kellő eszközeivel rendelkező polgártársaival szemben.

A közművelődés feladatát nem lehet egyszerűen csak az iskola körében és a fejlődő gyermek vagy ifjúkor idején megoldani, hanem számba kell venni, hogy a lelki fejlődés szüksége nem ösmer ugy, mint évről és tanfolyamokat befejező vizsgálatokat. A közművelődés folytonalakuló folyamata a népet minden tagjának egész életén át számít érdeklődő részvételére.

A művelődés munkája nem szünetelhet sem életkorok, sem társadalmi körök különbsége szerint, hanem folytonos gondozást kíván az egész életén át és a nép minden rétegében.

Kétségtelen tehát, hogy ezt a nagy feladatot az erőtlen társadalom egymaga megoldani és hogy ez az új feladat a huszadik században az államra is nehezedik, amelynek megvalósítása és a nemzeti irányban való fejlesztése azért is könnyebb, mert csak az élet és a fejlődő kor követelményeit kell szem előtt tartanunk.

Ez időszerint a viszonyok törekvéseink közvetlen céljául azt tűzik ki, hogy a magyar kultúra fölényéről és vezető szerepéről az egész ország lakosságát meggyőzni siessünk és ez által minden állampolgárban felkeltsük a vágyat e kultúra megismerésére és elfogadására.

E feladatmegoldásának első feltétele, hogy összpontosítsuk az egész magyar kultúra erejét; minden eszközt minden ágazatát és tényezőjét csatasorba állítsuk és egy egységes terv szerint velük nyomuljunk előre.

HIREK.

— **Jegyzőválasztás.** A kulai községi jegyző választását, melyről lapunk múlt számában azt jelentettük, hogy a pályázati határidő lejáratát után megejtik, mint értesülünk, elhalasztották.

— **Esküvő.** Dr. Hilkene Lajos kulai ügyvéd f. hó 15-én esküdött örök hűséget Harr Katica kisasszonynak, Harr Samu volt kiskéri jegyző, jelenleg kölpényi földhírtokos kedves leányának Kölpényben.

— **Eljegyzések.** Treuer Cyörgy Kuláról, eljegyezte Blank Terike kisasszonyt Ilokon. — Vigchert József Kuláról, jegyet váltott Beck Teréz kisasszonnyal Hodságon.

— **Községiülés.** Kula község képviselőtestülete f. hó 21-én látogatott közgyűlést tartott melynek lefolyásáról a következő tudósítást vettük: Városv Gyula kalocsai érsek bérmáló körútjában a jövő hó 12-én érkezik Kulára. Unnepélyes fogadtatásának előkészítésére a képviselőtestület a közs. bíró és jegyző mellé Dudás Fábán, Horváth Mihály (Pénzes) Eisele János és Zimmermann Miklós képviselőkkel álló bizottságot küldött és a fogadtatás költségeinek fedezésére 300 koronát szavazott meg. Az adókövető bizottságba a község képviselőtestületében Horváth Mihály és Kanyó József bírósági végrehajtó küldettek ki. Kula község jegyzői iródájában felszaporodott munkálatok, illetőleg hátralékok feldolgozására hosszas vita után 5 óra egy rendkívüli munkaerő alkalmazása engedélyeztetve — Néhaj Borovánszky Gyula javadalmazása után fenmaradt állami egyenes adó- és járulékok rendezését a képviselőtestület megtagadta. A bérkocsisoknak a vasuti állomáson való megjelenésére vonatkozólag a képviselőtestület elhatározta, hogy az indóháznál minden vonat érkezése alkalmával legalább 3 bérkocsinak kell megjelennie és a bérkocsikat a megjelenés sorrendjére nézve azonnal be is osztotta. Csak aztán írott malaszt ne maradjon ez az intézkedés is.

— **A kulai iparos dalárda** pünkösdi vasárnapján tartotta meg szokásos nyári műkedvelői előadását. Dr. Molnár Gyula fővárosi ügyvéd és ismert nevű író „Babos kendő” című 3 felv. népszínműve került színre immár másodsor Kulán, szép előadásban. Az előadás néhány kisebb hibát leszámítva, elég jól sikerült. Krämer Márton a dalárda elnöke kitünően alakította Kalász Péter nagyravágyó parasztagdát, míg ellenfele Kempl Lajos, Zöldi János falusi bírót

eltaláltam volna, hogy ez nem lehet másnak, mint az én Ilkának keze, az én hűséges galambomé — —

Szavainak jutalma egy a homlokát érő egető, forró csók volt.

Epen most került elő Imruska is, s így az első órát már megkezdhettek.

— Így ni! — szölt Keöry — A mama majd ide leül erre a szép menyeges székre, melyet a virágok futnak körül, mintha a természetnek virágözve trónusán ülne s te Imruska majd letérdelsz ide oldalvást s mindig feltékesz a mama arcába, a ki szintén rád fog nézni, mosolyogni fog s megfogadja szép szöske selyem hajadat, s én majd így lefestelek benneteket. Próbáljátok csak meg! — Így ni! Egészen jól van.

Ezzel oda ment a már előre felállított állványhoz s esetével a kép körvonalait kezdte feltüntetni.

Néhány nap múlva már készen állt a műteremben az életnagyságú kép, a remekmű, melynek aljára oda véste szerzője: ime egy igazi, zavartalan családi boldogság gyönyörteljes idyllje vagyon én! —

A kép remekül sikerült. Az eszme világos körvonalokban tárult a néző elé — Öröm volt rá nézni. Nem csoda hát, hogy ha Keöry s Ilka szeméi csak úgy ragyogtak az örömtől.

Jóval a kitűzött határidő előtt küldte el Keöry a képet a bíráló bizottságnak. Eddigéle egyedüli pályázó volt még erre a díjra. De mintha a többiek is csak azt várták volna, hogy Keöry kezdje meg a sort, egymás után érkeztek most már a pályázati képek, Keöry a határidő letelte előtt mind az öt kitűzött

pályadíjra szant képpel készen volt.

Vége itt volt a művészek részéről várva várt nap, mely eldöntse, kik a mesterek s a mesterek közt ki a legnagyobb?

Nemcsak a művészek, de általában a művelt világ körében s nemcsak itthon, de idegenben is már jóval előbb rendkívülinek mutatkozott az érdeklődés, mellyel minden egyes nap eszményeit kísérték. S minél közelebb jött a nap, annál nagyobb volt az érdeklődés. Még idegenben is a lapok figyelemmel kísérték minden egyes erre vonatkozó mozzanatot s a napról-napra beérkezett pályamunkákat, a kiválóbb művészek életére vonatkozólag pedig már egy-egy kis reminiscenciát is tettek közzé, hogy még egyre fokozzák az érdeklődők kíváncsiságát. Sőt már hol állítólag beavatott, hol félig beavatott források információi után már találgatták is a lapok, hogy kik lesznek a nyertesek.

Mindaz azonban csak képzelődés volt. Mert az olvasó is jól tudja, hogy az a hivatalos, még felhivatalos forrás, melyről az újságok beszélnek legtöbbször csak cizgér. Különbben is majd eldől a koczka! Jobbra-e, balra-e? Kinek jobbra, kinek balra. Eddig is kénytelenek voltak az újságírók szavaival megelégedni s izgatottan várni az eredményt.

Utóvégre is egy ország művészei közt dönteni, hogy ki köztük az első, a legnagyobb, illetve e döntést napról-napra várni, lesni, nem épen a legnagyobb foglalkozás, főleg olyanokra nézve, a kiknek Achilles sarkuk a kíváncsiság, a kiknek gyenge oldaluk az, hogy kisse kíváncsiak.

A közönség azt hitte, hogy a második napon már megfogja tudni az eredményt. Pedig várhattak csaknem egy hétig. Türelmük már alig ismert határt, főleg miután most a lapok erről a dologról hallgattak. De a józónabbak belátták, hogy bizony nem oly könnyű a döntés: itéletet mondani egy ország művészei felett. Kellett hogy ez itélet megfeleljen a valóságnak.

Vége a hatodik nap felvirradtával villámgyorsan szerteszt elterjedt a világban a pályázatok eredménye. Meg ugyanazon a napon valamennyi lap hozta, hogy az első és második díjat a bíráló tagok egyhangú véleménye alapján Keöry László nyerte el, a többi képei is első rangúak voltak s méltán megérdemelte volna mind az öt díjat.

Tehát Keöry László az ország legelső s legnagyobb élő festője! Sejtelmében nem csalódott sem a férj, sem a feleség. Ilka örömet nem lehetett leírni, amint a különféle lapokban férje dicsőítését olvasgatta. Még a külföldi lapok is büszkék voltak Keöryre, s újszólván mindegyik tudott valami apróságot ifjúkori életéből, melynek egy részét külföldön töltötte.

Mindenütt magasztalták Keöryt; de valamennyi között a legboldogabb Ilka volt, a ki végre teljesülni látta régi forró óhaját. — Látta, hallotta, olvasta férje dicsőségét — az ő dicsőségét; de boldog volt Keöry is, hogy ezt az örömet megszerezte Ilkának, annak, akit mindig oly igea szeretett — —

A következő tavaszra volt kitűzve a pályanyertes művek kiállítása. Ez meg is történt. Az ország minden részéből összesereglettek

adta sikerrel. Vigert József Tudós Ambrus korhely csizmadia, Dévai Pál Kondor Bendegúz korhely jogász, remekeltek. Sevarac Károly Pista szerepében kellemesen csengő hangjával tünt ki. Pártneré Klász Ilonka Julis szerepében szép játékával és gyönyörű dalaival ugyancsak kiérdemelte a közönség tapsait. Fejes Margit Piroska szerepét a nála megszokott természetességgel igen jól alakította és szép hangjával is tetszést aratott. Gyurkovits Sándor Héja ispán és Gyurics Rozika Tudós Trézsi szerepében váltak ki egybevágó és érzéssel adott játékokban. Mészáros Gyula Pióca falusi kilorgos, Braun Helén Kalászné, Art Margit, Szücs Rozika és Hornyák Etel javasasszonyok, előbbi mint Panna asszony szintén igen jól adták szerepeiket és nagyban hozzájárultak az előadás erkölcsi sikeréhez. Magyar József találó csendbízós és kisbíró, Rácz Lajos kitérő együgyű Bugyi Andris volt. Az előadás a kulai rokkant iparosok alapját, mely jelenleg az 1000 K-t meghaladja, ismét szép összeggel fogja szaporítani, melyért ezer köszönet a nemes műpártolóknak.

— **Iskolaépítés és tanítói lakás** bővítés. A kulai gör. kel. szerb egyházközség május 26-án d. u. 2 órákor iskolájában 14.000 K-ra előirányzott iskolaépítési és tanítói lakás bővítése munkálatát árlejítés útján kiadja. Az árlejítési feltételek, költségvetési előirányzat és építési terv a községi jegyzőnél betekinthezők.

— **Zárvizsgálatok.** A kulai róm. kath. elemi népiskola V. és VI. osztályaiban f. hó 28-án tartják meg az évről-évi vizsgálatokat; a többi osztályokban a bérmlásra való tekintettel a jövő hó 7-én fejezik be a tanévet.

— **Nyugtázás.** A Kulai Iparos dalárda által f. hó 19-én rendezett műkedvelői előadás a jótékony célra felülfizetni szíveskedtek: Tóvisi Rácz György 10 K, Schlagger László 4 K, Juhász György, Puhálák József és Beck Jakab 2-2 K, Nagy János iparos 1.80 K, Schröder István, Mátéfy Imre, Gussman Izsó, Kardos J, Kugler Béla, Fejes István, Schmidt Ferenc szabó, Hahn Ferenc, Rack Péter és András Nándor 1-1 K, Knefely Nándor 80 f, Schmidt István, ifj. Sevarac Károly 70-70 f, Ruyér József és Kovács Mihály 60-60 f, Rác József, Lasser János Knézy Máté és Nagy János tanár 40-40 f, Gussman Ferenc 20 f, mely adományokért ezúton mond hálás köszönetet a dalárda előnöksége. Megjegyezzük, hogy anyagilag az előadás jól sikerült, amennyiben a bevétel a 300 K-t meghaladta.

— **Bankett a zsabylai főszolgabíró** tiszteletére. A csajkás kerületi zsabylai járás nagyközönsége e hó 18-án fényesen sikerült banketten ünnepelte új főszolgabíróját dr. Széchényi Tamást. A Czrvenkovits-féle vendéglő nagytermében mintegy 100 teríték várta a járás minden községéből odaérkezetteket a kik közül ott láttuk az özszes községi jegyzőket, orvosokat és a járás intelligenciájának színe javát. Kund Vilmos ev. lelkész üdvözölte első sorban az új főbíró, majd pedig a járás tisztviselői karának nevében dr. Földes Simon járás orvos mondott beszédet. A lelkes felkészítők között nagy hatást gyakorolt Kekecovits István községi jegyző beszéde. Óvációkkal fogadták Bérity Beliszav és Jozanov Todor szerb lelkészek beszédeit, a kik felkészítőjükben elismerésre méltó hazafias nyilatkozataikkal általános tetszést arattak. Dr. Széchényi Tamás főszolgabíró meleg szavakban köszönte meg a személyeknek szóló tüntetések kijelentését ezúttal is, hogy adott programja megvalósításán különösen arra fog törekedni, hogy ebben a járásban a társadalmi viszonyokra is javító jótékony hatást gyakoroljon. Az ünneplő közönség ezután lelkes hangú táviratokban üdvözlötteket küldött a megyei főispánhoz és Vojnits István alispánhoz. Felkészítőket mondottak még Trenka Kálmán szolgabíróra, dr. Földes Simonra, Nikolits Endre községi jegyzőre. A bankett ügyes és izléses rendezése ügyszólván kizárólag Nikolits Endre községi jegyző érdeme.

— **Kinevezés.** Fernbach Károly főispán dr. Jeszenszky Béla temerini községi orvost tb. járásorvossá nevezte ki.

— **Adomány.** A földmívelésügyi m. kir. miniszter Kisker község részére 100 kötetből álló népkönyvtári könyvgyűjteményt és a könyvek elhelyezésére szükséges székreny beszerzésére 20 K-át adományozott.

— **Esküvő.** Schreier Gáspár Topolyáról, f. é. június 2-án d. u. 5 órákor tartja esküvőjét Deutsch Erzsikével Kulán.

— **Elítelt tanító.** Tavaly ősszel Popov Lázár óbecsei tanító az óbecsei határban lévő vasuti átjárón keresztülhajtani akart a kocsijával éppen akkor, midőn Gládits Péter pályőr a vonat érkezését várta. Gládits a kocsi elé állott s ekként megakadályozta, hogy Popov kocsija a vonat elrobogása előtt áthaladjon a vasuton. Popov elől mérhetetlen haragra lobbant s a vonat elvonulása után leugorván kocsijáról, neki ment a pályőrnek s öklével, majd pálcájá-

val bántalmazta. Popov e cselekménye miatt hatósági közeg elleni erőszak büntetvének vádjára alá került, amely vádat szombaton tárgyalta a törvényszék Csarch Dezső elnök vezetésével. A tárgyalás eredményeként Karácsonyi István ügyész a vádat fenntartotta, minek következtében a bíróság a vádlottat Zombory László ügyvéd védőbeszéde után a vádbeli cselekmény miatt 14 napi fogházra ítélte. Az ítéletet mindegyik fél megfellebbezte.

— **Gyászjelentés.** Polákovits Mátyás és Singer szül. Polákovits Jeni az özszes gyászoló rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy hőszeretett, felejtethetetlen anyjuk özv. Polákovits Izsákné szül. Basch Cecília, folyó évi május hó 17-én d. u. 3 órákor áldásos életének 81. évében jobblétre szenderült. Az Istenben boldogult földi maradványát f. hó. 19-én vasárnap reggel 8 órákor helyezték örök nyugalomra. Ujverbász, 1907. május 18-án. Áldás és béke hamvaira!

— **Fogalmazói állások szervezése.** A vmegye törvényhatósági bizottsága az árvaszéki hivatalhoz 4 árvaszéki fogalmazói állást rendszerezett a X. fizetési osztályban körülírt javadalmazással. A belügyminiszter az állások szervezését kimondó törvényhatósági bizottsági véghatározatot jóváhagyta.

— **A baja-zombor-ujvidéki** vasut melynek a hegyes-feketehegy-palánkai h. é. vasutal kimondott egyesülését a kereskedelmi miniszter jóváhagyólag tudomásul vette, e hó 22-én tartotta rendes évi közgyűlést Bpsten.

— **Mezőgazdasági ünnepek.** A Bbodrog vmegyei gazd. egyesület igazgató választmánya elhatározta, hogy Zomborban a Rákóczi-uton épült székházát ünnepélyesen fel fogja avatni, a mely alkalomra a földmívelésügyi minisztert valamint az országos magyar gazdasági egyesületet is meghívni fogja. Mint illetékes helyről értesülünk, a földmívelésügyi miniszter ez alkalomra kilátásba helyezte a megnyitásra való személyes lejövetelét. Az ünnepély össze lenne költve Szilágyfalva telepes község ünnepélyével, ahol ugyanezen a napon fogják leleplezni Szilágyi Dezső szobrát, melyet még Darányi első ministersége alatt létesült ezen telepes község lakói Szilágyi Dezső emlékének emeltek. Így egy napra esnek Bácskának ezen két szép mezőgazdasági ünnepe.

— **Uj liget Óbecsén.** Óbecsén mozgalom indult meg arra, hogy a vasuti indóház és a község közötti területet városligetté

az emberek, hogy lássák a nagy művészek alkotásait. A hozzátartozók, a közeli-távoli rokonok, az ismerősök, akik valaha némi baráti viszonyban voltak a kiténtetett egyénnel, természetesen nem hiányoztak, de általában a műpártoló közönség csak úgy tolongott fel a fővárosba, hogy láthatta hazája művészeinek dicsőségét. A külföld minden országa szépen volt képviselve ez alkalommal. Csaknem minden nagyobb városból volt egy küldöttség. A művészvilágból pedig ugyszólván mindenki, a ki csak tehette, megjelent.

Sorba járta a kiállítási termeket a közönség. Lám az öreg Markos is sokkal törődötten ugyan, mint mikor utoljára láttuk, szintén végig járja a termeket s nézi a képeket. Végre az utolsó teremhez érve megáll, mintha habozni látszanék, vajjon belépjen-e vagy sem. Utoljára is győzött benne a kíváncsiság.

Vagy talán más valami? Lehet. — Belépett. Sokan voltak a teremben s valamennyien elragadtatva szóltak Keöry művészetéről. Ugyanis itt voltak a legnagyobb mester művei kiállítva — Minden szájról hallotta Keöry dicséretét s dicsőségét. Tolongás lévén csak némi várakozás után juthatott a közelbe s egészen közlőrl szemlélhette s láthatta közlőrl. Mikor az utolsó előtti képhez ért már alig tudott uralkodni önmagán. Vajjon mi hathatta meg? Talán a nagyszerű kép? Talán annak remek művésziessége? Nem. Merem mondani s az olvasó el is fogja hinni, hogy egészen más valami volt az, ami az öreg Markost megindította.

— Ott látta a leányt — nem a kitagadottat, mint a virágos, mint a dalos természet bájos királynőjét. Igen ez az ő leánya — nem, csak volt. Minő szép, minő elragadó, minő igéző így! — Egyszerű s mégis ragyogó, szelid s mégis előkelő, oly vonzó, oly ártatlan tekintettel nézett reá, az atyára hogy szívének jege olvadozni kezdett.

Önmaga előtt most el nem tagadhatta, hogy atya.

Micsoda! Ő atya? Ké? Nem, ő nem apa, neki nincs leánya — — —

De hát ki ez? Ki ez a királynői fönséges termetű leány?

Mintha ismerné, mintha látta volna már! Mintha ugyanezen ártatlan tekintet irgalomért esdett volna, mintha hallotta volna már a most néma ajknak hangjait!

Talán mégis ismeri! Talán mégis látta már azokat az arcvonásokat, talán mégis hallotta már ez ajkat beszélni!

Neki legalább úgy tűnik fel.

— S ha most ott lett volna Ilka, minden meg lett volna bocsájta — — —

De nem, ez idegen, mindez idegen Markosra nézve.

Neki nincs, nincs leánya, nincs senkije — Erős akart lenni s a régi dac újra győzött. Magába fojtotta megindulását, s tovább ment, hogy ne lássa őt, hogy az eltűnőn szeméi elől, el örökre — — —

De hát kicsoda?

Az ő leánya, az ő egyetlen leánya.

S hogy legyőzhesse, elfojtsa a szívében támadt gyengéd érzelmeket, azt hitte, ha elmegy e képtől, minden ismét felejtve lesz. De alig vette le tekintetét e képről, hogy

az utolsót s legszebb képet nézze e hirneves festőnek, majd hogy gyökeret nem vertek a lábai.

Ujra leányát látta maga előtt.

Talán csalódik is az öreg? Talán már gyöngék a testi szemei s lelkei szemével az előbbi képet látja? Vagy talán csak kápráznak a szemei?

Visszanéz s ott a régi képen is látja leányát.

Hol az egyik, hol a másik képre tekintél, mintha nem akarna hinni önmagának, tulajdon szemének.

Majd szemügyre veszi az utolsó képet.

Igen, ez is az ő leánya, az ő kedves leánya, — akit ő Isten s emberek előtt megtagad.

Egy virággal körülfutott magas tamlájú karszéken ült előtte oly ismerős s mégis idegen leánya s térdei mellett térdelt valaki. Egy kis fiúcska. Leomló dús szőke haja oda simult a fiúcska vállaira, angyali ártatlan lelkét visszasugárzó arcával mosolyogva az anya felé van fordulva s tekintetével az anya boldog tekintetét keresi, a ki egyénisége előkelőségének tudatában egy királynő fen-ségével ül trónusan s a báj s kellem varázsával nyugtatja mosolygó tekintetét fiúcskáján, mi alatt gyengéden simogatja, czirógatja drága magzatának arcát.

Markos mintegy megkövülve áll s teljesen el van merülve, mialatt meleg könnyesepek gördültek le arcán — — —

Sirt.

— Miért?

A könnyek megmondják. Meg kell tőlük kérdezni! A felelet: mit tesz az, hogy a szülő megtagadja, hogy — ő szülő. Egy okos szülő tudni fogja.

alakítsák át. A Lövölde-egylet kéri 30 évre a területet a várostól és hajlandó azt befásítani, parkirozni és oda egy vendéglőt, táncteremmel építeni. Óbecsének volt eddig egy gyönyörű népligetje, de azt a képviselőtestület, hogy bérjövendelmét szaporítsa, kiirtatta és felszántatta. Az értelmiség most követel üdülő helyet és erre a célra a vasut menti területet akarja felhasználni.

— **Bucsúbál.** A pünkösdi ünnepek első napjára esett a paripási bucsú is. Ezen alkalommal a paripási kaszinó bucsú-bált rendezett, mely úgy látogatottság, mint kedélyesség tekintetében fényesen sikerült.

— **Országos vásár Zomborban.** A zombori legközelebbi országos vásárt jun. 9. és 10.-én tartják meg. Vésztmentes helyekről az állattelhajtás meg van engedve.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferenc József keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adokban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

— **Szeméremértő levelezőlapok.** A kereskedelmi miniszter már régebben elrendelte, hogy a posta ne szállítsa azokat a levelezőlapokat, amelyeken szeméremértő, közérkölesítésbe ütköző, vagy illetlen rajz vagy szöveg van. Mivel ezt a rendeletet nem vette minden postahivatal kellőképpen figyelembe, a miniszter most újra kiadta a szigorú eljárás terhével figyelmeztette a hivatalokat, hogy a kifogásolható levelezőlapokat, a kézbesíthetetlenekkel együtt küldjék föl a posta- és táviró-igazgatósághoz, amely visszaküldi, vagy megsemmisíti őket. A miniszter ezzel az intézkedéssel meg akarja szabadítani a postát attól a megalázó föladattól, hogy közvetítője legyen azoknak a többnyire német eredetű tréfáknak, amelyek éppen olyan bárgyuak, amilyen aljasak.

— **Hogy a Katreiner-féle Kneipp-maláta kávé** csak egész szemekben gondosan eredeti csomagokban csomagolva kerül eladásra, emeli annak általánosan ismert nagy előnyeit, biztosítja a vevőt az áru tisztaságáról és lehetővé teszi idegen anyaggal való hamisítását, vagy hogy portól, más illatoktól stb. rongáltságok. Háztasszonyainknak büszkesége mindig a valódit és a legjobbat vásárolhatni. Ha tehát ügyelnek a Katreiner-féle Kneipp maláta kávé eredeti csomagjain levő Katreiner névre és a védjegyre Kneipp-páter arcképével, úgy nemesek az áru tisztaságát, hanem egyúttal annak teljes jóízét és a kedvelt kávé-zamatot is biztosítják maguknak, mely a valódi Katreiner kávé, ma már az egész világon elismert előállítás módja révén.

— **A palánkai téli kikötő építésének** megindítását a földművelésügyi miniszter tervbe vette s erről Bács megye alispáni hivatalát értesítette is, azzal, hogy a szóban forgó munkálat a jövő évben valószínűleg már nem lesz megindítható, mert a rendelkezésre álló hitelt az eddig folyamatba vett egyéb munkálatok majdnem egészen kimerítették. A kikötő még 1903-ban készült tervezetének újabb feltételek alapján leendő újboli elkészítésére az újvidéki m. kir. folyamtermőki hivatal egyidejűleg utasítást kapott.

— **1000 iv legfinomabb, fehér, péterfalvi irodai papír** 10 K-ért kapható e lap könyvnyomdájában.

— **BÉRMA** koszorú, fátyol és fehér lacebőr cipő nagy választékban Károly J.-nél Kulán.

Könyvtárak

vagy nagyobb * mennyiségű

könyvek bekötésére

ajánlom újonnan kibővített

könyvkötészetemet.

Előleges árajánlatokkal
- - szívesen szolgálok.
Tisztelettel - - -

Berkovits Márk

Nyomatott Berkovits Márk laptulajdonos, villamos üzemi könyvnyomdájában, Kulán

Gabona árak: Budapesten:

Buza október	—	—	10.52
Zab	—	—	7.80
Tengeri július	—	—	6.10
		Kulán:	
Buza	—	—	9.—
Zab	—	—	7.—
Tengeri	—	—	5.40

991 sz. 1907. Militics községétől. Hirdetmény.

Miután Militics község képviselő-testülete az 1907 május 16-án megtartott árverés eredményét nem fogadta el, újlag közhírré tesszük, hogy Militics község tulajdonát képező községi nagy korcsmát a **f. évi június 4-én** kedden délután 2 órakor Militics község házában tartandó nyilvános árverésen 1907 évi július 1-től kezdődő és 1912 december 31-ig terjedő öt és fél évre haszonbérbe adjuk. Árverezők bánatpénzül 150 K-át tartoznak letenni. Feltételek a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

A községi korcsma a község főutcáján a piactéren teljesen újonnan épült a szükséges melléképületekkel.

Militics, 1907 május 22

Maár József jegyző 1-2 Lemli Mátyás bíró

5937. sz. 1907.

TEMESVÁRI VÁSÁR-HIRDETÉS.

Az idei Temesvári Pünkösdi országos vásár **f. é. május 30-tól bezárólag június 3-ig fog megtartatni.**

Mindenféle állat felhajtása az orsz. vásárra május 30-tól, csütörtökön reggel 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1907. május 1.

A városi főkapitányságtól:

Beé Ferenc, főkapitány-helyettes.

BIRTOK ELADÁS.

Törökbeese határában egy 434 kat. hold területű tisztán elsőrendű szántóföldből álló, jó épületekkel gazdagon felszerelt birtok igen előnyös feltételekkel eladó. **Felvilágosítást ad:**

Dr. Kemény Zsigmond, Budapest, Damjanich-utca 38.

Foxterier kutyák.

Két foxterier kanok, egyik fél éves a másik hét hetes, darabja 20 K-ért eladó. Bővebbet a kiadóban.

ÜGYNÖKÖK

6-10

magas jutalék mellett, felvétetnek **FÉNKE RICHARD** faredőny gyárában, Braunau, (Csehországban)

Gyógyító hatású fürdő Óbecsén!

Egy évtized előtt Óbecsén eldugult kén és iszapos ártézikút vizerét többszöri fúrás után Sóos Károly fürdőtulajdonosnak sikerült 455 méter mélységben megtalálni és ott a mai kor gyógyászatának megfelelő

fürdőt létesített.

Izom és izületi csúznál, köszvénynél, rheumatikus fájdalmaknál, izom zsugorodásnál, esonttörések, zúzódások és kificamodások következményénél és ezeket kísérő fájdalmaknál.

Óbecsének a fürdő közelében erdeje és parkja van; a városban pedig 4 gyakorló orvos működik.

Társas iszapfürdő. Elküldött fürdőszobák.

Mérsékelt árak!

CLAYTON & SHUTTLEWORTHTM
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoriczamorzsolók, daralók, őrlőmalmok, egytetemes szél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.